

СИЛАБУС
спеціального курсу
«Діяльність адвоката-захисника у кримінальному провадженні»
2022/2023 навчального року

Назва курсу	Діяльність адвоката-захисника у кримінальному провадженні
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Січових Стрільців, 14
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет кафедра кримінального процесу і криміналістики
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	81 Право 081 Право
Викладачі курсу	Войнарович Альона Богданівна кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики
Контактна інформація викладачів	alona.voynarovych@lnu.edu.ua https://law.lnu.edu.ua/employee/vojnarovych-alona-bohdanivna
Консультації по курсу відбуваються	Щосереди, 10:00-12:00 год. (вул. Січових Стрільців, 14, ауд. 511) Консультації в день проведення лекційних (практичних) занять відбуваються за попередньою домовленістю. Також можливі он-лайн консультації через Zoom або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на Viber чи електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	
Мова викладання	Українська
Політика навчальної дисципліни	Відвідування занять є важливою складовою навчання. Студенти зобов'язані відвідувати заняття. Пропущені практичні заняття студенти повинні відпрацювати, згідно встановлених вимог. Студенти зобов'язані дотримуватися визначених строків для виконання усіх видів письмових та самостійних робіт, передбачених курсом. Користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням, забороняється.
Вимоги академічної доброчесності	Прослуховуючи цей курс, студенти погоджуються виконувати вимоги принципів академічної доброчесності: <ul style="list-style-type: none"> – вирішувати завдання самостійно, без допомоги сторонніх осіб; – надавати для оцінювання лише результати власної роботи; – не вдаватися до кроків, що можуть у нечесний спосіб покращити власні результати навчання чи погіршити (покращити) результати інших студентів; – жодним чином не публікувати та не поширювати відповіді на питання, що ставляться в рамках дисципліни; – роботи студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів

	<p>плагіату чи обману. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Інформація про курс	<p>Дисципліна розроблена так, аби студенти здобули спроможності, потрібні для практичної реалізації норм кримінального процесуального права та положень адвокатської діяльності, що регламентують курсом «Діяльність адвоката-захисника у кримінальному провадженні», з урахуванням криміналістичних тактичних та методичних рекомендацій. З огляду на це, у курсі розглядаються як концептуальні основи діяльності адвоката-захисника у кримінальному провадженні, так і прийоми, засоби, що забезпечують безпосереднє застосування набутих компетентностей.</p>
Коротка анотація курсу	<p>Дисципліна «Діяльність адвоката-захисника у кримінальному провадженні» покликана виробити у студентів уміння вирішувати сучасні проблеми діяльності адвоката-захисника у кримінальному провадженні, аналізувати правозастосовну практику, формулювати власні правові позиції з означеного напрямку; сформулювати практичні навички під час участі у проведенні процесуальних дій, прийняті та оформленні процесуальних рішень.</p>
Мета та завдання курсу	<p>Метою вивчення дисципліни «Діяльність адвоката-захисника у кримінальному провадженні» є формування компетентностей, необхідних для здобуття студентами здатності розв'язувати складні задачі і проблеми при здійсненні правозастосовної діяльності в розрізі забезпечення правовою допомогою особою, відносно якої здійснюється кримінальне переслідування.</p> <p>До завдань вивчення цієї дисципліни належать:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поглиблене вивчення студентами теоретичних положень цієї дисципліни; - набуття вмінь ефективного застосування теоретичних знань у практичній діяльності; - формування навичок прийняття рішень у складних процесуальних ситуаціях; - засвоєння логіки доказування при встановленні фактів та обставин у кримінальних провадженнях; - опанування необхідною науково-методологічною підготовкою, яка забезпечить належне виконання захисної діяльності під час досудового розслідування та в інших стадіях кримінального судочинства; - підвищення юридичної культури та ерудиції фахівців, оволодіння позитивним досвідом інших держав щодо належного виконання правозахисної функції в кримінальному судочинстві України; - порівняльно-правовий аналіз кримінального процесуального законодавства України та європейських держав в частині регламентації досудового розслідування та судового розгляду кримінальних справ; - формування правової позиції з урахуванням здійснюваної суб'єктом кримінальної процесуальної функції під час досудового розслідування та судового розгляду кримінального провадження; - набуття навичок складання процесуальних документів

досудового розслідування та судового розгляду кримінального провадження.

- формування справедливості і законності, почуття відповідальності перед людиною, суспільством, державою.

Дисципліна «Діяльність адвоката-захисника у кримінальному провадженні» спрямована на формування таких **компетентностей**:

Загальних:

- ЗК1. Здатність до критичного осмислення суспільних та галузевих процесів та явищ.
- ЗК2. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.
- ЗК4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК7. Здатність до безперервної самоосвіти та самовдосконалення.
- ЗК8. Здатність до інноваційної діяльності.
- ЗК9. Здатність здійснювати дослідження.
- ЗК11. Здатність спілкуватися на професійні теми із представниками інших професійних груп.
- ЗК12. Здатність до міжособистісного та інтерактивного спілкування.
- ЗК13. Уміння шукати й використовувати різні джерела інформації.
- ЗК14. Навички роботи в комп'ютерних мережах та використання програмних засобів

Спеціальних:

- СК1. Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції.
- СК2. Здатність виявляти проблеми правового регулювання і пропонувати належні способи і процедури їх вирішення, включаючи подолання юридичної невизначеності.
- СК3. Здатність діяти відповідно до принципів верховенства права та законності.
- СК4. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення правових норм, а також знання практики їх застосування.
- СК5. Поглиблене розуміння методології тлумачення та особливостей застосування інститутів кримінального процесуального права.
- СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення про проведення процесуальних дій, застосування заходів процесуального примусу, давати розгорнуту юридичну аргументацію правової позиції під час досудового розслідування та судового розгляду кримінального провадження;
- СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур кримінального судочинства в

	<p>Україні;</p> <ul style="list-style-type: none"> – СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів, зокрема укласти угоди про примирення і про визнання винуватості; – СК9. Здатність застосування міждисциплінарного підходу в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності. СК-10. Розуміння стандартів професійної незалежності та відповідальності правника та здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності. – СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів захисником, представником потерпілого цивільного позивача, цивільного відповідача, представником юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження; – СК12. Здатність застосовувати Європейську конвенцію з прав людини та основоположних свобод і прецедентну практику Європейського суду з прав людини. СК14. Здатність проведення порівняльно-правових досліджень – СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, зокрема різноманітні клопотання, адвокатські запити, апеляційні та касаційні скарги та інші, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;"><i>Основна література:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Alec Karakatsanis. Usual Cruelty: The Complicity of Lawyers in the Criminal Injustice System Hardcover – October 29, 2019</i> 2. <i>Ed Johnston, Tom Smith. The Law of Disclosure: A Perennial Problem in Criminal Justice. December 18, 2020</i> 3. <i>Pierre-Marie Dupuy; Jorge E. Viñuales. International Environmental Law, Edition: 2, June 2018</i> 4. <i>Worrall J.L. Criminal procedure: From First Contact to Appeal. Fifth edition. New Jersey: Pearson, 2015. 528 p.</i> 5. <i>Адвокатура України: Книга 1. Організація адвокатури (з практимумом): Підручник у двох книгах / за заг. ред. д.ю.н., проф. заслуженого юриста України С. Я Фурси та к.ю.н. Н. М. Бакаянової. – 2-ге вид. доповн. і перероб. – Київ : Алерта, 2016. – 864 с.</i> 6. <i>Бобечко Н.Р. Доказування у стадіях апеляційного та касаційного провадження за КПК України: навч. посіб. / Н.Р. Бобечко, за ред. проф. В.Т.Нора. – Тернопіль: Підручники та посібники, 2014. – С.6-67.</i> 7. <i>Зейкан Я. Настільна книга адвоката у кримінальній справі (КПК 2012) : 2-ге вид., допов. / Я. Зейкан, С. Сафулько. – Київ : ВД Дакор, 2016. – 640 с.</i> 8. <i>Зейкан Я. П. Методика захисту в окремих категоріях справ за КПК 2012 року / Я. П. Зейкан. – Харків : Коваленко О. В., 2013. – 376 с.</i> 9. <i>Іваницький С. О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: монографія. К.: Інтерсервіс,</i>

2017. 800 с.

10. Моторигіна М. Г. *Сторона захисту в судовому провадженні у першій інстанції : монографія / М.Г. Моторигіна; за наук. ред. д.ю.н., проф. О. В. Капліної. Харків: Оберіг. 2018 306 с.*
11. Руснак Ю. І. *Захист у кримінальному процесі за новим Кримінальним процесуальним кодексом України. Практичний посібник. – Київ : ЦУЛ, 2016. – 344 с.*
12. Світайло П. Ю. *захисник на стадії досудового розслідування: досвід України та зарубіжних країн. – Юридичний науковий електронний журнал. - №7. – 2020. Режим доступу: http://www.lsej.org.ua/7_2020/96.pdf*
13. Старенький О. С. *Кримінальні процесуальні гарантії захисника як суб'єкта доказування у досудовому розслідуванні: теорія та практика: монографія. За загал. ред. д. ю.н., проф. М. А. Погорецького. К.: Алерта, 2016. 336 с.*
14. Скрябін О. М. *Участь захисника у окремих кримінальних провадженнях: монографія / О. М. Скрябін. – Запоріжжя: Просвіта, 2017. – 380 с.*

Додаткова література:

1. *Chemerinsky E., Levenson L.L. Criminal procedure. Second edition. Wolters Kluwer, 2013. 1424 p.*
2. *Matthew Lippman. Contemporary Criminal Law. Edition: 5. May 2018*
3. *Rights in practice: access to a lawyer and procedural rights in criminal and European arrest warrant proceedings. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2019*
4. *Александров А.С., Гришин С.П., Зейкан Я.П. Перехресний допит у суді: навч.-практ. посіб. К.: Алерта, 2014. 528 с.*
5. *Ємельянов Р. О. Правове регулювання участі адвоката-представника потерпілого у кримінальному провадженні. – Європейські перспективи. - №7. – 2020. – С. 122-130.*
6. *Гринишин А.Б. Участь народу у здійсненні правосуддя у кримінальних справах за законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. / А.Б. Гринишин. – Київ, 2012. – 18 с.*
7. *Глов'юк І.В. Подання сторонами доказів у судовому розгляді: проблемні питання // Вісник кримінального судочинства. – 2015р. - №3 (частина 1). – С.28-33.*
8. *Воробчак А.Р. Допит експерта в кримінальному провадженні: мета, умови та предмет. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція». 2018. № 36. Т. 2. С. 148-152.*
9. *Козій В. Окремі аспекти допиту потерпілого під час судового розгляду кримінального провадження. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2017. № 3. С. 73-81.*
10. *Коровайко О. І. Міжнародні стандарти кримінального судочинства в судовому провадженні України:*

монографія. Х.: Панов, 2016. 492 с.

11. Костюченко О.Ю. Особливості проведення прямого та перехресного допиту свідків і потерпілих. Вісник кримінального судочинства. 2015. № 1. С. 66-73.
12. Кучер О.В. Про деякі проблеми визначення обсягу та порядку дослідження доказів відповідно до вимог ст. 349 КПК України. Вісник кримінального судочинства. 2015. № 3. С. 158-163.
13. Лань О. Ю. Обставини, що підлягають доказуванню в кримінальному провадженні щодо неповнолітніх / О. Ю. Лань // Форум права. - 2014. - № 4. - С. 204–209.
14. Левендаренко О. О., Іващенко Д. В. Негласні слідчі дії в контексті захисту конституційних прав і свобод учасників кримінального провадження. Форум права. 2012. № 4. С. 567–571. URL: <http://arhive.nbuv.gov.ua/ejournals/FP/2012-4/12looukr>
15. Несінов О. Тактика захисту щодо визнання висновку експерта недопустимим доказом.
16. Несінов Вісник національної асоціації адвокатів України. 2017. № 5. С. 23–29.
17. Скрябін О. М. Діяльність захисника в підготовчій частині апеляційного провадження в кримінальному процесі / О. М. Скрябін // Публічне право. – 2015. – № 3. – С. 219–225.
18. Трофименко В. М. Особливості участі захисника в доказуванні в кримінальному провадженні: деякі теоретико-прикладні аспекти // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. - 2015. - Випуск 33. –Т.2 - С. 165-168.
19. Шульга А. О. Питання процесуальної участі в доказуванні сторони захисту та особи потерпілого / А. О. Шульга // Форум права. - 2015. - № 2.
20. Яновська О. Правова позиція захисту в кримінальному провадженні: шляхи відстоювання у процесі доказування // Право України. – 2014. – №10. – С.124-132.

Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем лише в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. <https://court.gov.ua/> – офіційний веб портал судової влади в Україні.
2. <http://www.gp.gov.ua> – офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України.
3. <http://www.minjust.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.
4. <http://www.mvs.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.
5. <http://www.nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.
6. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – єдиний реєстр судових рішень в Україні.
6. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws> – законодавство України

Тривалість курсу	32 год.
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення дисципліни повинні вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - приймати рішення та здійснювати юридично значимі дії у відповідності до вимог законодавства; - демонструвати навички правозастосування щодо реалізації норм матеріального та процесуального права в професійній діяльності; - складати юридично значимі документи у сфері забезпечення правого захисту особи, відносно якої здійснюється кримінальне переслідування; - виконувати обов'язки по забезпеченню правової допомоги особам в рамках кримінального провадження; - тлумачити дискусійні положення кримінального права та практики ЄСПЛ, котрі виникають при здійсненні захисту у кримінальному провадженні; - демонструвати системне знання спеціальних правових інститутів, які обумовлюють здійснення захисту в кримінальному провадженні; - алгоритмізувати кримінальну процесуальну діяльність адвоката як захисника в ході досудового розслідування та судового розгляду; - демонструвати системне знання способів (форм) участі сторони захисту в збиранні доказів в рамках кримінального провадження; - демонструвати системне розуміння підстав та вміти алгоритмізувати кримінальну процесуальну діяльність сторони захисту щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності слідчого чи прокурора під час досудового розслідування; - демонструвати системне розуміння підстав звільнення особи від кримінальної відповідальності, вміти алгоритмізувати кримінальну процесуальну діяльність адвоката при наданні правової допомоги щодо реалізації відповідних прав особи.
Ключові слова	Кримінальне провадження, адвокат, захисник, захист
Формат курсу	Форма навчання – денна (очна)
Форми і види навчальних занять	Лекції, практичні заняття, індивідуальна робота, консультації, елементи дистанційного навчання, проміжний та підсумковий контроль
Зміст дисципліни за темами	
Змістовний блок I. Діяльність захисника під час досудового розслідування	
Лекція 1,2	Загальні положення діяльності адвоката-захисника у кримінальному провадженні
Практичне заняття 1,2	
Лекція 3	Діяльність захисника під час провадження слідчих (розшукових) дій
Практичне заняття 3	
Лекція 4	Діяльність захисника під час застосування заходів забезпечення

Практичне заняття 4	кримінального провадження
Лекція 5	Діяльність захисника при закінченні досудового розслідування
Практичне заняття 5	
<i>Змістовний блок II. Діяльність захисника на судових стадіях кримінального провадження</i>	
Лекція 6	Діяльність захисника у підготовчому провадженні
Практичне заняття 6	
Лекція 7	Діяльність захисника під час судового провадження у першій інстанції
Практичне заняття 7	
Лекція 8	Діяльність захисника під час судових проваджень з перегляду судових рішень. Діяльність захисника під час особливих порядків кримінального провадження.
Практичне заняття 8	
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру, комбінований
Пререквізити	Для вивчення дисципліни студенти потребують базових знань з кримінального процесу, кримінального права, криміналістики, організації та діяльності адвокатури.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, обговорення, доповіді, дискусії, групові проекти
Необхідне обладнання	Комп'ютерна техніка з виходом в мережу Інтернет
Критерії оцінювання	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються у такому співвідношенні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - практичні: 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25; - контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25; - іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. - Підсумкова максимальна кількість балів 100. <p>При цьому обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність студента під час лабораторного заняття; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання.</p> <p>Основні види активності (відповіді на практичних заняттях) дають студенту можливість набрати бали, необхідні для складання іспиту. Вони є обов'язковими для всіх студентів. Відповіді на практичних заняттях передбачають розкриття питань по темі курсу, вирішення практичних завдань, доповнення. Залежно від обсягу та якості відповіді їх можна оцінювати до 50 балів за заняття.</p> <p>Додаткові види активності дають можливість за необхідності добрати бали і відповідають індивідуальній роботі (презентації, доповіді). Додаткові види застосовуються як альтернативні за бажанням студента і узгодженням з викладачем та мають на меті стимулювання студента до самостійної, наукової, творчої роботи. Можливе обрання кількох додаткового виду активності. Різні види активності доповнюють одне одного, за рахунок чого у студента є певний «запас балів».</p> <p>У разі невиконання завдань поточного контролю з будь яких</p>

	<p>причин студенти мають право на ліквідацію заборгованості. Час та порядок ліквідації заборгованості визначається викладачем та погоджується кафедрою.</p>
<p>Орієнтовний перелік питань до іспиту</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Форми участі адвоката у кримінальному провадженні. 2. Завдання «захисту» у кримінальному провадженні. 3. Поняття «захисника» у кримінальному провадженні. 4. Кримінальне процесуальне законодавство у діяльності захисника. 5. Ораторська майстерність захисника у кримінальному провадженні. 6. Методика захисту у кримінальному провадженні. 7. Тактика захисту у кримінальному провадженні. 8. Безкоштовний захист у кримінальному провадженні. 9. Етично-правові засади діяльності захисника у кримінальному провадженні. 10. Елементи процесуального статусу захисника у кримінальному провадженні. 11. Способи залучення захисника до кримінального провадження. 12. Права захисника у кримінальному провадженні. 13. Обов'язки захисника у кримінальному провадженні. 14. Відповідальність захисника у кримінальному провадженні. 15. Гарантії діяльності захисника у кримінальному провадженні (загальні). 16. Гарантії діяльності захисника у кримінальному провадженні (процесуальні). 17. Гарантії діяльності захисника у кримінальному провадженні (пов'язані із забезпеченням збереження адвокатської таємниці). 18. Особливості проведення окремих процесуальних дій відносно адвоката у кримінальному провадженні. 19. Обставини, що виключають участь захисника у кримінальному провадженні. 20. Усунення захисника від участі у справі. Відмова від захисника або його заміна. 21. Обов'язкова участь захисника у кримінальному провадженні (у т. ч. виокремлення недоліків правового регулювання). 22. Основні напрямки діяльності захисника на стадії досудового розслідування. 23. Організація діяльності захисника на досудовому

розслідуванні.

24. Участь захисника у проведенні слідчих дій.
25. Участь захисника у кримінальному процесуальному доказуванні.
26. Способи збирання доказів захисником у кримінальному провадженні. Адвокатський запит.
27. Діяльність захисника із недопустимими доказами сторони обвинувачення у кримінальному провадженні.
28. Ініціювання захисником проведення слідчих дій у кримінальному провадженні. Оскарження відмови у проведенні слідчої дії.
29. Дії захисника при затриманні особи за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення.
30. Дії захисника при вирішенні питання про обрання, продовження, скасування або зміну запобіжного заходу.
31. Процесуальні можливості захисника під час застосування застави у кримінальному провадженні.
32. Адвокатське досє у кримінальному провадженні.
33. Дії захисника під час ознайомлення ним з матеріалами кримінального провадження.
34. Дії захисника при повідомленні про підозру особі.
35. Особливості діяльності захисника в суді.
36. Захисна промова адвоката: структура та вимоги.
37. Діяльність адвоката-захисника під час апеляційного провадження.
38. Діяльність адвоката-захисника під час касаційного провадження.
39. Тактика захисту в суді апеляційної та касаційної інстанціях.
40. Складання і подання захисником апеляційної та касаційної скарги.
41. Особливості участі адвоката у суді присяжних.
42. Особливості ведення захисту на різних етапах судочинства за участю присяжних засідателів.
43. Участь адвоката при укладенні угоди про примирення у кримінальному провадженні.
44. Участь адвоката при укладенні угоди про визнання винуватості у кримінальному провадженні.
45. Захисник у конфліктних ситуаціях кримінального провадження.
46. «Конфлік інтересу» захисника у кримінальному провадженні.
47. Захисник особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного характеру або вирішувалось

	<p>питання про їх застосування.</p> <p>48. Захисник особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів виховного характеру або вирішувалося питання про їх застосування,</p> <p>49. Дії адвоката у екстрадиційних провадженнях.</p> <p>50. Адвокат як представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення курсу